

**GEMEENTE
DOESBURG**

Nota Reserves en Voorzieningen

**Gemeente
Doesburg 2025**

Juni 2025

Inhoud

1. INLEIDING	4
1.1 Doelstelling	4
1.2 Samenvatting en leeswijzer	4
1.3 Wettelijk kader	5
1.4 Onderscheid tussen reserves en voorzieningen.	5
1.5 Begrippenlijst	6
2. RESERVES	8
2.1 Algemeen	8
2.2 Soorten reserves en hun functie	8
2.2.3 Algemene reserve	8
2.2.4 Bestemmingsreserves.....	8
2.3 Criteria voor het vormen van reserves	9
2.4 Mutaties reserves	9
d. Als de dotaties aan reserves afwijken met meer dan 3% van de totale lasten van de gemeente dan wordt de raad geïnformeerd in de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening. Dit is vastgesteld in de financiële verordening 2023.....	9
2.5 Wijzigen van doel of bestemming en opheffen reserves	10
2.6. Overige spelregels reserves.....	10
2.6.1. Waardering en rentebeleid	10
2.6.2. Herijking reserves	10
3. Relatie reserves, weerstandsvermogen en weerstandsratio	13
3.1 Weerstandsvermogen	13
3.2 Risicomanagement, weerstandsvermogen en weerstandsratio	13
4. VOORZIENINGEN.....	15
4.1 Algemeen	15
4.2 Soorten voorzieningen	15
4.3.1 Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's.....	15
4.3.2 Voorzieningen ter egalisatie van kosten	15
4.3.3 Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor heffingen worden geheven.....	16
4.4 Beleidsmatige uitgangspunten ten aanzien van voorzieningen	17
4.5 Spelregels ten aanzien van voorzieningen.....	17
4.6 Voorziening dubieuze debiteuren en verliesvoorziening(en) grondbedrijf.....	18
5. RESUMÉ VAN VOORSTELLEN AAN DE GEMEENTERAAD	19
6. SLOTBEPALINGEN	20

BIJLAGE A: Van toepassing zijnde artikelen uit het BBV.....	21
BIJLAGE B: Relevante bepalingen uit de Financiële verordening gemeente Doesburg 2023	24
BIJLAGE C: Reserves	25
BIJLAGE D: Voorzieningen	26
BIJLAGE E: Benamingen en doelen van reserves en voorzieningen.....	27

1. INLEIDING

Voor u ligt de nota Reserves en Voorzieningen gemeente Doesburg 2025. Om een aantal redenen bieden wij u deze nota aan.

Omdat de omstandigheden voortdurend wijzigen, moet ook het reserve- en voorzieningenbeleid regelmatig getoetst worden aan die omstandigheden. In de verordening financieel beheer, beleid en organisatie gemeente Doesburg 2023, hierna te noemen financiële verordening 2023, is vastgesteld dat burgemeester en wethouders eens in de 5 jaar een nota reserves en voorzieningen aanbieden aan de gemeenteraad. Daarnaast heeft een herijking van de bestemmingsreserves plaats gevonden. Van alle bestemmingsreserves is getoetst of het doel van de bestemmingsreserve nog bestaat en of de hoogte van de bestemmingsreserve in overeenstemming is met de te verwachten uitgaven.

Het is nu dan ook een goed moment om een actuele nota Reserves en Voorzieningen door de gemeenteraad te laten vaststellen. Daarbij biedt dit de gelegenheid een aantal specifieke beslispunten aan u voor te leggen.

Deze nota is een actualisatie van de voorgaande Nota Reserves en Voorzieningen 2019, die eerder door de gemeenteraad van Doesburg is vastgesteld.

1.1 Doelstelling

Deze nota is een uitwerking van artikel 16 van de financiële verordening 2023. De nota reserves en voorzieningen is primair bedoeld als instrument ten behoeve van de kaderstellende rol van de raad. Het doel van deze nota is:

1. Informatie geven over de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over reserves en voorzieningen;
2. Afspraken maken over welke reserves en voorzieningen worden ingesteld en hoe deze in de gemeentelijke administratie moeten worden vastgelegd en verantwoord;
3. Kaders en spelregels vast te stellen met betrekking tot bestemmingsreserves wat leidt tot zowel versterking van de rol van de raad, als tot een transparant en consequent financieel beleid.

Via de reguliere planning en control documenten (met name de programmabegroting en de jaarstukken) kan het verloop van specifieke reserves en voorzieningen worden gevolgd. Tenminste eenmaal per jaar, bij het opmaken van de jaarstukken, wordt bekeken of aanwezige reserves en voorzieningen gehandhaafd dienen te worden of kunnen worden opgeheven. Daarmee is monitoring van reserves en voorzieningen geborgd in de planning en control cyclus van de gemeente Doesburg.

1.2 Samenvatting en leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op een aantal hoofdlijnen; wat zijn de wettelijke kaders, de regels en bevoegdheden en het onderscheid tussen reserves en voorzieningen.

In hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op de reserves.

Vervolgens is de relatie tussen reserves, weerstandsvermogen en weerstandsratio beschreven in hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 4 gaat over de voorzieningen.

Tenslotte vindt u in hoofdstuk 5 de beslispunten die in deze nota zijn verwerkt.

1.3 Wettelijk kader

Het regelgevend kader wordt gevormd door artikel 212 van de Gemeentewet, de artikelen 41 t/m 45, 49, 54 en 55 van het BBV en de financiële verordening 2023. Over de toepassing van het BBV is aan de hand van specifieke notities van de commissie BBV en praktijkcases veel informatie beschikbaar gekomen. Dit draagt bij aan eenduidige uitvoering van de voorschriften. Hiermee is in deze nota rekening gehouden.

Met het aanbieden van deze nota aan de raad wordt voldaan aan artikel 16 van de financiële verordening 2023.

1.4 Onderscheid tussen reserves en voorzieningen.

Reserves en voorzieningen worden vaak in één adem genoemd. Toch is er een wezenlijk onderscheid. Reserves zijn vrij besteedbaar en zijn bestemd voor het afdekken van risico's, het egaliseren van baten en lasten en het dekken van incidenteel beleid. Reserveren is daarbij een vorm van sparen. Allereerst om een buffer achter de hand te hebben.

Daarnaast gaat het om zaken die niet direct in de exploitatie kunnen worden opgevangen en die incidenteel van aard zijn. De gemeenteraad kan reserves instellen, aan reserves een bepaalde bestemming geven, deze bestemming aanpassen en reserves weer opheffen.

Bij voorzieningen ligt dit wezenlijk anders. Voorzieningen worden gevormd omdat daar verplichtingen of risico's vanuit het verleden tegenover staan. Omvang en tijdstip van deze risico's en verplichtingen zijn op balansdatum onzeker, maar redelijkerwijs in te schatten. De gemeenteraad kan de bestemming van voorzieningen in principe niet wijzigen. Bij een voorziening voor tariefs- of kostenegalisatie kan de raad het beleidskader wijzigen dat als basis dient voor deze voorzieningen.

Onderstaande tabel geeft het onderscheid tussen reserves en voorzieningen schematisch weer:

	Reserve	Voorziening
Verantwoordelijkheid	De raad is bevoegd (instellen, beschikken en opheffen)	De raad is bevoegd (instellen en opheffen), tenzij wettelijk verplicht. Het college is bevoegd (beschikken)
Onderdeel van	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Aanwending vrij	Ja, binnen de door de raad gestelde kaders	Alleen voor het betreffende doel
Opbouw (dotatie)	Resultaat bestemmend (wordt begroot)	Resultaat bepalend
	Directe toevoeging is niet toegestaan.	De storting in een voorziening is een last voor de begroting en komt direct ten laste van de exploitatie.
	Een raadsbesluit is vereist.	
	Bij hoge uitzondering kan de raad voor een reserve hiervoor aparte spelregels vaststellen.	Uitzondering hierop zijn de egalisatievoorzieningen die ingesteld zijn voor tariefsegalisatie, hiervoor geldt dat het saldo in de exploitatie met de betreffende egalisatievoorziening wordt verrekend.
Aanwending (onttrekking)	Resultaat bestemmend (wordt begroot)	Rechtstreeks uit voorziening
	Directe onttrekking (via exploitatie) is niet toegestaan. Een raadsbesluit is vereist, tenzij er voor de betreffende reserve aparte spelregels zijn afgesproken.	Uitzondering hierop zijn de tariefs- en kostenegalisatievoorzieningen, hiervoor geldt dat het saldo in de exploitatie met de betreffende egalisatievoorziening wordt verrekend.
Financiële onderbouwing	Onderbouwing van het doel bij het instellingsvoorstel	Ja, verplichte onderbouwing
Indeling	Algemene reserve	Voorzieningen voor:
	Bestemmingsreserve	Verplichtingen, verliezen en risico's
		Egalisatie (kosten of tarieven)
		Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

1.5 Begrippenlijst

De **balans** is het overzicht van bezittingen, schulden en het eigen vermogen op een bepaald moment. Op de balans zie je hoe de bezittingen gefinancierd zijn en hoe de financiële positie van de gemeente is. De rechterkant van de balans (creditzijde) bevat de passiva: het eigen vermogen (reserves) en het vreemd vermogen, onderverdeeld in voorzieningen, vaste schulden, vlottende schulden en verplichtingen die volgend jaar tot betaling komen (overlopende passiva).

Het **eigen vermogen** is een post op de balans en wordt gevormd door de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat. De omvang van het eigen vermogen is het saldo van bezittingen en schulden.

Een **bestemmingsreserve** is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. De bestemmingsreserves zijn onderdeel van het eigen vermogen.

Een **egalisereserve** is een vorm van bestemmingsreserve die als doel heeft ongewenste schommelingen in baten en lasten (tijdelijk) op te vangen.

Voorzieningen zijn gevormd voor (1) verplichtingen, verliezen en risico's die onzeker zijn, maar redelijkerwijs te schatten, (2) het gelijkmatig verdelen van kosten die in volgende jaren worden gemaakt, (3) voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor heffingen worden geheven en (4) van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen.

De **solvabiliteit** geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt uitgedrukt door de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal (totale vermogen): hoe hoger het eigen vermogen, hoe beter de solvabiliteit.

Weerstandscapaciteit:

- Beschikbare weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Benodigde weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden die tenminste aanwezig moeten zijn om geïnventariseerde financiële risico's op te kunnen vangen.

Weerstandsvermogen: het vermogen om geïnventariseerde financiële risico's op te kunnen vangen met de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit (nodig om risico's op te vangen) wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. We noemen dit ook wel de **Weerstandsratio** of de ratio weerstandsvermogen.

2. RESERVES

2.1 Algemeen

De definitie van reserves luidt: reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Reserveren betekent geld opzij leggen:

- Om later een grote uitgave of investering te kunnen doen;
- Voor moeilijker tijden (in de vorm van weerstandsvermogen);
- Om risico's en onverwachte zaken op te kunnen vangen.

Meestal gaat het hierbij om zaken die niet direct in de exploitatie zijn op te vangen. Het verschil tussen de risico's die via het weerstandsvermogen worden opgevangen en de risico's die ten grondslag liggen aan voorzieningen, is dat deze laatste concreter zijn te verwachten. In hoofdstuk 4 van deze nota wordt hier nader op ingegaan.

2.2 Soorten reserves en hun functie

In artikel 43 van het BBV worden reserves onderscheiden naar twee verschillende soorten, namelijk:

- *Algemene reserve*; dit is een reserve waaraan geen directe bestemming is gegeven. De algemene reserve kent veelal het karakter van een spaarfunctie en een bufferfunctie.
- *Bestemmingsreserves*; dit zijn reserves waaraan de gemeenteraad een beleidsmatige bestemming heeft gegeven.

Het onderscheid tussen algemene en bestemmingsreserves is dus gebaseerd op politieke beslissingen.

2.2.3 Algemene reserve

De algemene reserve is het spaargeld van de gemeente waaraan geen bestemming is gegeven, deze reserve heeft een permanent karakter. De algemene reserve wordt gevoed door overschotten van afgesloten begrotingsjaren; bijvoorbeeld het rekeningresultaat, incidentele verkoop van eigendommen en andere incidentele baten. Tekorten op de exploitatie worden in principe onttrokken aan de algemene reserve.

De algemene reserve vormt samen met de (algemene) bestemmingsreserves het overgrote deel van de weerstandscapaciteit van de gemeente. De weerstandscapaciteit is op grond van artikel 11 van het BBV te definiëren als: *“De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.”* Andere onderdelen van de weerstandscapaciteit dan de algemene (bestemmings-)reserves zijn bijvoorbeeld de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

2.2.4 Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves, waaraan door de gemeenteraad een bepaald doel c.q. een bepaalde bestemming is gegeven. Bestemmingsreserves worden gevormd om een bepaald doel te realiseren of om ongewenste – tijdelijke - schommelingen in lasten en baten te egaliseren. Ze zijn specifiek aan programma's verbonden en hebben als doel realisering van programma's (in de toekomst) mede mogelijk te maken. Bestemmingsreserves hebben dan ook veelal een dekkingsfunctie.

2.3 Criteria voor het vormen van reserves

Het instellen van reserves is in het kader van het budgetrecht een bevoegdheid van de raad. Een bestemmingsreserve wordt ingesteld voor een concreet vastgesteld doel. Uitgangspunt is dat er terughoudend wordt omgegaan met het instellen van bestemmingsreserves. Om te voorkomen dat er onnodig middelen worden vastgelegd moet een bewuste afweging en onderbouwing ten grondslag liggen aan de instelling van een reserve. Dit heeft mede tot doel dat de reservepositie transparant en overzichtelijk blijft.

Bij het instellen van een nieuwe reserve worden - volgens de financiële verordening 2023 - aan de gemeenteraad in ieder geval de volgende zaken voorgelegd:

- a. het specifieke doel van de reserve;
- b. het bestedingsplan van de reserve;
- c. de voeding van de reserve;
- d. de maximale hoogte van de reserve en
- e. de maximale looptijd van de reserve.

Zolang de raad niet heeft ingestemd met vorming van en de onttrekking uit een bestemmingsreserve mogen geen financiële verplichtingen, met betrekking tot het beoogde beleidsdoel van een bestemmingsreserve, worden aangegaan.

2.4 Mutaties reserves

Het toevoegen en onttrekken aan reserves is een bevoegdheid van de raad. Hierbij gelden de volgende criteria:

Toevoegingen

- a. Toevoegingen aan de reserves worden in de jaarrekening verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting door de raad is goedgekeurd. Als hierdoor de maximale omvang van de reserve wordt overschreden, vindt een lagere storting plaats. De raad wordt hier dan over geïnformeerd bij de jaarrekening.
- b. Als er een toevoeging op de reserve nodig is die hoger is dan in de begroting vastgesteld, is hiervoor een expliciet raadsbesluit nodig.
- c. Toevoegingen aan de reserves worden door de raad goedgekeurd via de begroting, een begrotingswijziging of via vooraf vastgestelde andere spelregels.
- d. Als de dotaties aan reserves afwijken met meer dan 3% van de totale lasten van de gemeente dan wordt de raad geïnformeerd in de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening. Dit is vastgesteld in de financiële verordening 2023.

Onttrekkingen

- a. Onttrekkingen aan de reserves worden door de raad goedgekeurd via de begroting, een begrotingswijziging, vooraf vastgestelde spelregels of door besluitvorming bij de jaarrekening.
- b. Onttrekkingen mogen niet tot gevolg hebben dat de reserve negatief wordt.
- c. Uitgaven die gedaan worden ten laste van een reserve dienen incidenteel van aard te zijn omdat de reserve eindig is. Als de reserve in zijn geheel is besteed, zijn er geen middelen die de uitgaven kunnen opvangen.
- d. Uitgaven die een vooraf bepaald aantal jaren plaatsvinden, kunnen wel uit een reserve worden gedekt. Dat geldt bijvoorbeeld bij een egalisatiereserve.

Egalisatiereserves

Specifiek voor egalisatiereserves geldt dat tekorten en overschotten voor het vastgestelde doel onttrokken of toegevoegd kunnen worden zonder dat daarvoor een afzonderlijk raadsbesluit noodzakelijk is. De toevoegingen en onttrekkingen aan egalisatiereserves worden via de vaststelling van de jaarrekening door de raad geautoriseerd.

Resultaatbestemming

De algemene reserve wordt gevoed door overschotten en tekorten op de begroting. Bij het vaststellen van de jaarrekening worden uiteindelijke overschotten of tekorten op de exploitatie gestort respectievelijk onttrokken aan de algemene reserve, als geen andere dekkingsmiddelen voorhanden zijn. Het college stelt daartoe een voorstel op aan de raad bij het aanbieden van de jaarrekening. Na besluitvorming door de raad wordt dit verwerkt in de balans.

2.5 Wijzigen van doel of bestemming en opheffen reserves

De gemeenteraad besluit, al dan niet op voorstel van het college, over het wijzigen van het doel of de bestemming en het opheffen van reserves. Hierbij gelden de volgende criteria:

- a. De raad kan besluiten het doel of de bestemming van reserves geheel of gedeeltelijk te wijzigen, voor zover voor de betreffende reserve nog geen verplichtingen zijn aangegaan.
- b. Opheffing vindt plaats als het geformuleerde doel is gerealiseerd, wanneer het beoogde doel niet meer van toepassing of wenselijk is, of wanneer de reserve is uitgeput.
- c. Na het besluit tot opheffing van een reserve, wordt het resterende saldo toegevoegd aan de algemene reserve, tenzij de raad anders besluit.
- d. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij. Het saldo van de bestemmingsreserve wordt dan aan de algemene reserve toegevoegd.

2.6. Overige spelregels reserves

2.6.1. Waardering en rentebeleid

Reserves worden op basis van het BBV gewaardeerd tegen nominale (oorspronkelijke) waarde. Een actueel overzicht van de stand van de reserves wordt opgenomen in de jaarstukken en de begroting.

Er vindt geen rentetoevoeging aan reserves plaats, zoals bepaald in artikel 16, lid 1 van de financiële verordening 2023. Dit sluit ook aan bij de aanbeveling van het BBV om geen rente vanuit de reserves door te belasten naar de taakvelden. Omdat er aan bestemmingsreserves geen rente wordt toegevoegd, dient de dekking voor kapitaallasten uit de kapitaallasten reserve feitelijk alleen ter dekking van afschrijvingslasten.

2.6.2. Herijking reserves

Zoals vastgelegd in de financiële verordening 2023, (artikel 16, lid 2) wordt eens in de 5 jaar een nota reserves en voorzieningen ter vaststelling aangeboden aan de raad. Op dat moment vindt een herijking plaats van alle bestemmingsreserves. Dit houdt in dat er wordt nagegaan of het nut en noodzaak van de aanwezige bestemmingsreserves nog bestaat. Ook wordt vastgesteld of de hoogte van de bestemmingsreserves nog in overeenstemming is met de te verwachten uitgaven.

Daarnaast kunnen ook tussentijds, bijvoorbeeld bij de begroting en jaarrekening bestemmingsreserves worden herzien.

Hieronder wordt ingegaan op de voorstellen die in het kader van de herijking van de bestemmingsreserves worden gedaan aan de gemeenteraad:

Opheffing Bestemmingsreserve openbare verlichting

De bestemmingsreserve openbare verlichting heeft als doel de dekking van (vervangings-) investeringen in verband met de openbare verlichting. In de afgelopen jaren zijn bedragen ter hoogte van de voorgenomen investeringen overgebracht naar de bestemmingsreserve kapitaallasten. Hiermee zijn de kapitaallasten voor de vervangingsinvesteringen in openbare verlichting gedekt en vervalt het nut en de noodzaak van deze reserve. Voorgesteld wordt om de bestemmingsreserve op te heffen en het saldo ad € 109.957 over te hevelen naar de algemene reserve.

Opheffing Bestemmingsreserve vervanging speeltoestellen na bestedingen in 2025.

In de IBB2025 zal voorgesteld worden om € 6.000 van de bestemmingsreserve te gebruiken als dekking voor de herinrichting van de speeltuin Waterstraat. Daarnaast zal voorgesteld worden € 30.000 te gebruiken als dekking voor de nieuwe skatebaan. Hierna resteert een bedrag van € 2.327 in de bestemmingsreserve. Voorgesteld wordt om de bestemmingsreserve na onttrekking van de voornoemde bedragen op te heffen en € 2.327 over te hevelen naar de algemene reserve.

Aanpassen maximale hoogte bestemmingsreserve BUIG budget (inkomensdeel WWB)

Uit de ervaringen van de afgelopen jaren is gebleken dat niet in grote mate middelen onttrokken worden aan de bestemmingsreserve BUIG. Het aantal mensen dat beroep doet op een bijstandsuitkering is dermate stabiel dat in de komende jaren ook geen grote onttrekkingen aan de bestemmingsreserve verwacht worden. Uiteraard dient er wel een reserve te zijn om eventuele tekorten op de uitkering van het Rijk op te vangen. Een hoogte van maximaal € 400.000 wordt voldoende geacht. Voorgesteld wordt om het maximale bedrag van de bestemmingsreserve op € 400.000 vast te stellen en het overschot op de bestemmingsreserve ad € 400.000 over te hevelen naar de algemene reserve.

Opheffing Bestemmingsreserve digitaal werken

De projecten uit het programma digitaal werken en dienst verlenen zijn al enkele jaren afgerond. Daarmee is het doel van de bestemmingsreserve bereikt en kan de reserve komen te vervallen. Voorgesteld wordt om de bestemmingsreserve op te heffen en het saldo ad € 54.536 over te hevelen naar de algemene reserve.

Opheffing Bestemmingsreserve SW bedrijven

Deze reserve had ten doel om de compensatie van het omzetverlies bij SW bedrijven in 2023 (gedeeltelijk) te kunnen dekken. Er is geen beroep gedaan op deze reserve en de reserve kan worden opgeheven. Voorgesteld wordt om de bestemmingsreserve op te heffen en het saldo ad € 37.438 over te hevelen naar de algemene reserve.

Opheffing Bestemmingsreserve groot onderhoud kapitaalgoederen

Deze bestemmingsreserve was bestemd ter dekking van kosten voor groot onderhoud aan civiele kunstwerken. Door vaststelling van het beheerplan civiele kunstwerken (Gemeenteraad 26-01-2023) zijn de bedragen die nodig zijn voor vervanging en onderhoud van de civiele kunstwerken opgenomen in kredieten en de exploitatiebegroting. Hiermee zijn de kosten die zijn opgenomen in het beheerplan gedekt en kan de bestemmingsreserve worden opgeheven. Voorgesteld wordt om de bestemmingsreserve op te heffen en het saldo ad € 102.440 over te hevelen naar de algemene reserve.

Wijzigen toevoegingen vergoeding voor degeneratiekosten.

Bij het vaststellen van de notitie reserves en voorzieningen in 2019 is vastgelegd dat

vergoedingen voor degeneratie van wegen, die worden ontvangen van nutsbedrijven in verband met door hen uitgevoerde graafwerkzaamheden worden toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Rehabilitatie wegen. In de praktijk is het echter zo dat schades die ontstaan door graafwerkzaamheden worden hersteld bij onderhoud aan de wegen. Er wordt niet gewacht tot dat rehabilitatie van de betreffende weg aan de orde is. Wij stellen daarom voor om vanaf boekjaar 2025 de ontvangen vergoedingen voor degeneratie van wegen toe te voegen aan de bestemmingsreserve onderhoud wegen. Zodra het nieuwe beheerplan wegen is vastgesteld kan de bestemmingsreserve wegen worden omgevormd naar een voorziening. De daarna te ontvangen vergoedingen voor degeneratie van wegen kunnen vanaf dat moment worden toegevoegd aan deze voorziening. De kosten voor herstel van degeneratie kunnen vanaf dat moment dan ook rechtstreeks ten laste van de voorziening worden gebracht.

Aanpassen hoogte Bestemmingsreserve Omgevingswet

Gemeenten moeten op grond van de Omgevingswet in 2027 over een omgevingsvisie beschikken en in 2032 over een definitief omgevingsplan. Deze termijnen verdagen met 5 jaar wanneer er sprake is van een gemeentelijke fusie. Vanwege de beoogde fusie lopen op dit moment geen concrete plannen. De werkzaamheden voor het opstellen van een omgevingsvisie en omgevingsplan zullen uiteindelijk wel uitgevoerd moeten worden. Voorgesteld wordt om de bestemmingsreserve omgevingswet nu af te romen naar € 200.000. Na aftrek van de uitgaven in 2025 kan er dan ongeveer € 128.960 vrij vallen naar de algemene reserve.

College mandateren om te beslissen over onttrekkingen uit de bestemmingsreserve Mobiliteitsfonds

De bestemmingsreserve mobiliteitsfonds parkeercapaciteit heeft tot doel het aanleggen van parkeerplaatsen die elders niet aangelegd konden worden op eigen terrein. Hiervoor wordt een bijdrage gedaan door de aanvrager van een omgevingsvergunning die deze parkeerplaats niet op eigen terrein kon realiseren. Het aanleggen van de compenserende parkeerplaatsen is voornamelijk een kwestie van uitvoeren. Momenteel moet voor elke aan te leggen parkeerplaats een raadsvoorstel worden gedaan, hetgeen vertragend werkt. Voorgesteld wordt om het college te mandateren tot onttrekking aan deze bestemmingsreserve voor het realiseren van vervangende parkeerplaatsen. De raad zal daarbij jaarlijks via de jaarrekening worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden en onttrekkingen aan de bestemmingsreserve.

In bijlage C treft u een actueel overzicht van de hoogte van de huidige reserves. In bijlage E zijn alle reserves nader beschreven met o.a. het doel en het bestedingsplan.

3. Relatie reserves, weerstandsvermogen en weerstandsratio.

In dit hoofdstuk gaan we in op de relatie tussen reserves, het weerstandsvermogen en de weerstandsratio.

3.1 Weerstandsvermogen

Voor wat betreft de reserves ligt er een nadrukkelijke relatie met het weerstandsvermogen. Het doel van het hebben van voldoende weerstandsvermogen is dat er een buffer aanwezig is om financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a) de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b) alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de mate waarin een gemeente in staat is om middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder haar hele beleid te hoeven wijzigen.

3.2 Risicomanagement, weerstandsvermogen en weerstandsratio

In overeenstemming met artikel 11 uit het BBV wordt jaarlijks in de begroting en de jaarstukken in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen hoe sterk de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen. Om dit te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's.

De weerstandscapaciteit bestaat voornamelijk uit de (vrij besteedbare) algemene reserve, posten onvoorzien en eventuele stille reserves. (positief verschil tussen vrije marktwaarde en boekwaarde van niet-bedrijfsgebonden activa)

Zoals beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een risico een kans op een gebeurtenis met een nadelig financieel gevolg. De risico's die opgevangen moeten worden via het weerstandsvermogen betreffen de risico's die niet op een andere wijze worden ondervangen, door bijv. verzekeringen of gevormde voorzieningen. Risico's worden vaak als volgt gedefinieerd: $\text{Risico} = \text{kans} \times \text{gevolg}$.

De weerstandsratio wordt berekend door de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's te berekenen.

Voor de waardering van de weerstandsratio wordt binnen veel gemeenten gebruik gemaakt van de normtabel die door de Universiteit van Twente is ontwikkeld. Deze normtabel wordt ook gebruikt vanuit provinciaal toezicht en ziet er als volgt uit:

Weerstandratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Een vast te stellen weerstandratio wordt gezien als een minimale waarde.

Voorgesteld wordt om als minimale waarde voor de weerstandratio 2,0 vast te stellen.

Voorgesteld wordt om een minimale weerstandratio van 2,0 vast te stellen. Dit houdt in dat, zodra de ratio onder deze grens dreigt te komen, er in de eerstvolgende kadernota concrete maatregelen worden voorgesteld om de weerstandratio te verbeteren.

Een weerstandratio lager dan 2,0 duidt erop dat de financiële risico's toenemen en/of de ruimte om financiële tegenvallers op te vangen afneemt. Door deze ondergrens vast te stellen, wordt tijdig gestuurd op het behoud van voldoende financiële veerkracht.

4. VOORZIENINGEN

4.1 Algemeen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen en zijn in tegenstelling tot reserves niet vrij besteedbaar. De uitgangspunten voor het instellen van een voorziening en het in stand houden daarvan zijn binnen het BBV aan strikte regelgeving gebonden. Het vormen van voorzieningen is geregeld in artikel 44 BBV.

Voorzieningen geven een inschatting van voorzienbare lasten in verband met risico's, verliezen en verplichtingen waarvan de omvang en/ of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn. Ook worden voorzieningen gevormd ter egalisatie van kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt. Of voor toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

In een aantal gevallen is de regelgeving dwingend in het vormen van een voorziening. Zodra een verplichting of risico zich voordoet waarvan de kosten redelijk zijn in te schatten, *moet* een voorziening worden gevormd.

De meeste voorzieningen kennen een verplichtend karakter waar de raad geen invloed op heeft. De raad gaat wel over de keuze over het wel of niet hanteren van een onderhoudsvoorziening of het in de begroting opnemen van de reguliere onderhoudslasten. Het beschikken over voorzieningen ligt voornamelijk bij het college.

4.2 Soorten voorzieningen

Op grond van artikel 44 van het BBV onderscheidt de gemeente Doesburg vier soorten voorzieningen:

- Voor verplichtingen, verliezen en risico's;
- Ter egalisatie van kosten;
- Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor heffingen worden geheven;
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed dienen te worden.

4.3.1 Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Het betreft hier voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's welke vanuit bedrijfseconomisch oogpunt noodzakelijk zijn en waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Hierbij kan gedacht worden aan een voorziening wethouderpensioenen, reorganisatievoorziening of een voorziening voor achterstallig onderhoud.

4.3.2 Voorzieningen ter egalisatie van kosten

Voor het egaliseren van lasten kennen we verschillende voorzieningen. Naast voorzieningen die bedoeld zijn om kosten of tarieven te egaliseren komt een onderhoudsvoorziening veel voor. Een voorziening om onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kan door de raad worden ingesteld als wordt voldaan aan onderstaande criteria:

- Instelling en voeding gebeurt op basis van een recent beheerplan van het betreffende kapitaalgoed;
- Onder recent beheerplan wordt verstaan een beheerplan van maximaal 5 jaar oud ten opzichte van het verslaggevingsjaar. Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken (geautoriseerd door de raad en verantwoord in de paragraaf kapitaalgoederen)
- Tussentijdse bijstelling van het beheerplan is verplicht als een belangrijke afwijking is opgetreden in de staat van het onderhoud.

Bij de vaststelling van het onderhoud- of beheerplan wordt het te hanteren kwaliteitsniveau vastgesteld. De achterliggende gedachte hiervan is dat indien de hoogte van de onderhoudsvoorziening aansluit bij een onderhoudsplan de continuïteit van het gemeentelijk voorzieningenniveau, zowel in kwalitatieve als in financiële zin, is gewaarborgd. De onderhoud- of beheerplannen worden nader toegelicht in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen in de begroting en de jaarrekening. In de gemeente Doesburg wordt deze categorie met name gebruikt voor het egaliseren van groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen.

Beheerplannen die ouder zijn dan 5 jaar of om andere redenen niet meer actuele beheerplannen kunnen ertoe leiden dat een voorziening moet vrijvallen bij het opmaken van de jaarstukken.

Er wordt gewerkt aan een nieuw beheerplan voor groot onderhoud van wegen. Bij de vaststelling van dit beheerplan door de gemeenteraad kan de tijdelijke bestemmingsreserve weer worden omgezet naar een voorziening groot onderhoud wegen.

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de jaarstukken de actuele stand van voorzieningen voor groot onderhoud doorgerekend.

4.3.3 Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor heffingen worden geheven.

Deze voorziening is ingesteld in het kader van de rioolheffing en het watertakenplan. Het gaat dan om de voorziening vervangingsinvesteringen riolering.

Bij de vaststelling van het Watertakenplan Olburgen 2023-2027 is ervoor gekozen om jaarlijks een oplopend bedrag toe te voegen aan de voorziening vervangingsinvesteringen riolering. De opgebouwde spaarvoorziening wordt aangewend om de boekwaarde van lopende vervangingsinvesteringen te verminderen. Hierdoor verminderen de toekomstige kapitaallasten.

Bij vaststelling van een nieuw watertakenplan (vanaf 2027) zal de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening weer geactualiseerd worden.

4.3.4. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.

Bij dit soort voorzieningen gaat het veelal om bijdragen waarvan de besteding over een aantal jaren wordt uitgesmeerd en waarvan de bestemming gebonden is. Het betreft hier met name ontvangen leges en heffingen met een specifiek, verplicht, bestedingskarakter. In Doesburg betreft dit de Voorziening middelen derden Rioolheffing en de Voorziening middelen derden Afvalstoffenheffing.

Voor het bepalen van de tarieven voor o.a. afval en riool- en watertaken is in de Gemeentewet bepaald dat er maximaal sprake mag zijn van kostendekkendheid. Wanneer in een jaar de baten de lasten overtreffen, wordt het overschot gestort in de voorziening middelen derden.

In jaren wanneer de lasten de baten overtreffen kunnen tekorten worden gedekt uit de voorziening. In de afgelopen jaren was er steeds een tekort aan baten op rioolheffing waardoor de voorziening middelen derden Rioolheffing nu uitgeput dreigt te raken. Om dit te voorkomen wordt gewerkt aan een voorstel om de grondslag van heffing voor de rioolheffing aan te passen.

De voorziening middelen derden Afvalstoffenheffing is in de afgelopen jaren toegenomen door overschotten op het taakveld afval.

4.4 Beleidsmatige uitgangspunten ten aanzien van voorzieningen

A. Instelling van voorzieningen

Behalve voor de categorie voorzieningen genoemd in hoofdstuk 4.3.1 besluit de gemeenteraad over het instellen van voorzieningen. Aan een dergelijk besluit ligt een actueel beheerplan of watertakenplan ten grondslag.

B. Rentebeleid

Er vindt geen rentetoevoeging aan voorzieningen plaats. Dit is bepaald in artikel 16 lid 1 van de financiële verordening 2023. Dit sluit aan bij artikel 45 van het BBV, die dit uitsluit.

C. Dotaties aan voorzieningen

Toevoegingen aan voorzieningen moeten zijn gebaseerd op een onderbouwde of noodzakelijke omvang. De voeding van voorzieningen vindt plaats via de begroting. Bij (verwachte) tekorten dienen de voorzieningen direct te worden aangevuld ten laste van het resultaat. Voorzieningen ter egalisatie van kosten worden afgestemd op de door de raad bepaalde kaders (in het bijzonder meerjarige beheer- en onderhoudsplannen).

D. Onttrekkingen aan voorzieningen

Werkelijke bestedingen worden rechtstreeks ten laste van een voorziening gebracht en blijven buiten de exploitatie. Deze uitgaven staan in directe relatie tot het doel van de voorziening. Voorzieningen mogen niet negatief zijn. Als de voorziening niet voldoende saldo bevat om een tekort te dekken of een geplande onttrekking te doen, dan zal dit tekort ten laste van de exploitatie moeten worden gebracht.

E. Actueel overzicht voorzieningen

Voorzieningen worden op basis van het BBV gewaardeerd tegen nominale (oorspronkelijke) waarde. Uitzondering hierop is de voorziening voor Pensioenen Wethouders, waarvoor een actuariële waardering wettelijk verplicht is. Bij het samenstellen van de jaarstukken wordt de doorrekening geactualiseerd en wordt verantwoording afgelegd over de bestedingen. Daarbij wordt ook gezien of er nog voldoende nut en noodzaak is voor de voorziening. In de jaarstukken en de programmabegroting wordt een actueel overzicht van de stand van de voorzieningen opgenomen.

F. Opheffen voorzieningen

Het doel of de bestemming van een voorziening kan niet gewijzigd worden. Voorzieningen worden opgeheven als de verplichting en/of het risico waarvoor de voorziening is gevormd is opgehouden te bestaan. Als opheffing van een voorziening volgens wet- en regelgeving, zoals het BBV, verplicht is, is voor het opheffen geen raadsbesluit nodig. Voorzieningen die niet wettelijk verplicht zijn worden opgeheven na een besluit van de raad.

4.5 Spelregels ten aanzien van voorzieningen

De gemeenteraad gaat over het instellen van voorzieningen, voor zover dit geen voorzieningen voor verplichtingen, verliezen of risico's zijn. Het college is verantwoordelijk voor de bestedingen ten laste van voorzieningen en legt daarover verantwoording af bij de jaarstukken.

Bij het instellen van een nieuwe voorziening (dit zijn geen voorzieningen voor verplichtingen, verliezen of risico's) worden, in aansluiting op de spelregels ten aanzien van reserves, aan de gemeenteraad de volgende zaken voorgelegd:

- Specifiek doel van de voorziening;
- Een actueel beheerplan of watertakenplan;
- De dekking van de dotatie aan de voorziening ten laste van de exploitatie.

Bij de dekking van de dotaties aan deze voorzieningen gaat het om structurele dotaties. Daarin is structureel voorzien in de begroting. De bestedingen ten laste van deze voorzieningen worden - indien vooraf bekend -eveneens aangegeven in de begroting.

4.6 Voorziening dubieuze debiteuren en verliesvoorziening(en) grondbedrijf

Naast de hiervoor beschreven voorzieningen aan de passivazijde van de balans, kennen we ook voorzieningen aan de activazijde van de balans. Dit zijn voorzieningen die de waarde van een bezit corrigeren. Wij kennen twee van deze voorzieningen: de voorzieningen dubieuze debiteuren en de verliesvoorzieningen van het grondbedrijf.

Momenteel is alleen de voorziening dubieuze debiteuren actueel voor Doesburg. Deze bijzondere voorzieningen worden niet opgenomen in de staat van voorzieningen, omdat zij in mindering worden gebracht op de posten waarop zij betrekking hebben, in overeenstemming met het BBV. Deze vallen dan ook buiten het kader van deze nota.

In bijlage D treft u een actueel overzicht van de hoogte van de huidige voorzieningen. De specifieke benamingen en doelen van de voorzieningen zijn opgenomen in bijlage E bij deze notitie.

5. RESUMÉ VAN VOORSTELLEN AAN DE GEMEENTERAAD

In de raadsadviesnota naar aanleiding van deze nota Reserves en Voorzieningen gemeente Doesburg 2025 worden aan de gemeenteraad beslispunten voorgelegd. Dit betreft inhoudelijke en financiële beslispunten.

De inhoudelijk beslispunten zijn:

- A) Het voorstel om deze Nota Reserves en Voorzieningen gemeente Doesburg 2025 vast te stellen.
- B) Het voorstel om als minimale waarde voor de weerstandsratio 2,0 vast te stellen.
- C) Het voorstel om het college te mandateren onttrekkingen te doen uit de bestemmingsreserve Mobiliteitsfonds parkeercapaciteit voor het realiseren van vervangende parkeerplaatsen.

De financiële beslispunten zijn:

- A) Het voorstel om in te stemmen met de opheffing en/ of verlaging van de aangegeven bestemmingsreserves.
- B) Het voorstel om de ontvangen vergoedingen voor degeneratie van wegen niet langer toe te voegen aan de bestemmingsreserve Rehabilitatie wegen, maar deze vergoeding vanaf boekjaar 2025 toe te voegen aan de bestemmingsreserve (groot onderhoud) wegen.
- C) Het voorstel om in te stemmen met overheveling van de resterende bedragen uit de aangegeven bestemmingsreserves naar de algemene reserve.

Met name de financiële beslispunten zijn nader toegelicht in hoofdstuk 2.6.2 van deze nota. Door in te stemmen met deze beslispunten kan in totaal van deze (voormalige) bestemmingsreserves een bedrag van € 835.658 worden toegevoegd aan de algemene reserve.

6. SLOTBEPALINGEN

Deze nota wordt aangehaald als de Nota reserves en voorzieningen gemeente Doesburg 2025.

Deze nota treedt in werking in boekjaar 2025. De nota reserves en voorzieningen gemeente Doesburg 2019 komt per gelijke datum te vervallen. Bij onvoorziene omstandigheden en gegronde redenen behoudt de raad het recht om anders te beslissen, dan is dit opgenomen in deze nota.

BIJLAGE A: Van toepassing zijnde artikelen uit het BBV

Weerstandsvermogen

Artikel 11

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
 - a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
 - b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
2. De paragraaf over het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat ten minste:
 - a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
 - b. een inventarisatie van de risico's;
 - c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
 - d. een kengetal voor de:
 - 1a°. netto schuldquote;
 - 1b°. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
 - 2°. solvabiliteitsratio;
 - 3°. grondexploitatie;
 - 4°. structurele exploitatieruimte; en
 - 5°. belastingcapaciteit.
 - e. een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
3. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de kengetallen, genoemd in het tweede lid, onderdeel d, door provincies en gemeenten worden vastgesteld en in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.

Passiva en Eigen vermogen

Artikel 41

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden, met een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Artikel 42

1. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerd resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.
2. Het in het eerste lid bedoelde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Reserves

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorzieningen

Artikel 44

1 Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Rentetoevoeging

Artikel 45

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel, van de overheid (provincie/ rijk)

Artikel 49

1 In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen:

- a. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- b. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- c. overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

2 De voorschotten, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, worden uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van;

- 1°. Europese overheidslichamen;
- 2°. het Rijk, en
- 3°. overige Nederlandse overheidslichamen.

Toelichting op de balans

Artikel 54

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.

2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:

- a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
- b. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar;
- c. de toevoegingen of onttrekkingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening;
- d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
- e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 55

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van de voorzieningen, bedoeld in artikel 44 en de wijzigingen daarin toegelicht.

2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven.

Daaruit blijken:

- a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
- b. de toevoegingen;
- c. ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;
- d. de aanwendungen;
- e. saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

BIJLAGE B: Relevante bepalingen uit de Financiële verordening gemeente Doesburg 2023

In de Financiële verordening gemeente Doesburg 2023 zijn ten aanzien reserves en voorzieningen de onderstaande bepalingen opgenomen:

Artikel 15. Voorziening voor oninbare debiteuren

1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.

2. Voor de openstaande vordering betreffende:

- a. onroerendezaakbelasting;
- b. toeristenbelasting;
- c. precariobelasting;
- d. hondenbelasting;
- e. parkeerbelasting;
- f. rioolheffing;
- g. afvalstoffenheffing; en
- h. bijstandsverstrekking,

wordt met uitzondering van individuele vorderingen groter dan € 10.000 een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historisch percentage van oninbaarheid.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen plaats.

2. Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de 5 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld, en behandelt in ieder geval:

- a. de vorming en besteding van reserves;
- b. de vorming en besteding van voorzieningen.
- c. bij welk specifiek benoemde taakvelden het verschil tussen het geraamde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde saldo van baten en lasten mogen worden verrekend met een daartoe in het leven geroepen reserve.

3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt minimaal aangegeven:

- a. het specifieke doel van de reserve;
- b. het bestedingsplan van de reserve;
- c. de voeding van de reserve;
- d. de maximale hoogte van de reserve; en
- e. de maximale looptijd.

4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

BIJLAGE C: Reserves

Nummer	Algemene Reserve	Saldo 01-01-2024	Resultaat bestemming 2023	toevoeging	onttrekking	Saldo 31-12-2024
79101001	Totaal algemene reserve	5.754.157	836.363		30.000	6.560.520
nummer	Bestemmingsreserves	Saldo 01-01-2024	Resultaat bestemming 2023	toevoeging	onttrekking	Saldo 31-12-2024
79102015	Arbeidsvoorwaarden-maatregelen	34.254		5.104	2.500	36.858
79102044	Kapitaallasten	16.161.444		1.362.000	2.056.367	15.467.077
79102051	Mobiliteitsfonds parkeercapaciteit	110.623		30.000	12.000	128.623
79102057	Openbare verlichting	26.016		83.941		109.957
79102058	Huisvesting onderwijs (IHP)	206.291		32.145	24.000	214.436
79102059	Vervanging speeltoestellen	38.292		413		38.705
79102060	Reserve BUIG-budget (inkomensdeel WWB)	800.000				800.000
79102062	Groot onderhoud kapitaalgoederen (tijdelijk)	85.840		16.600		102.440
79102077	Transformatie beschermd wonen	0	382.344	215.000	100.000	497.344
79102078	Omgevingswet	0	355.000		7.000	348.000
79102079	Nationaal isolatieprogramma	0	150.000		10.000	140.000
79102080	Uitvoeringskosten klimaat	0	495.000			495.000
79102070	Reserve Digitaal Werken	54.536				54.536
79101006	Reserve wachtgeldverplichtingen	388.453				388.453
79101007	Reserve SW bedrijven	37.438				37.438
79101005	Reserve Wegen	1.008.022		240.113		1.248.135
79102072	Rehabilitatie van Wegen	1.166.219		125.000		1.291.219
79102068	Reserve overgehevelde middelen	1.492.344	-795.344	101.000	484.000	314.000
	Totaal bestemmingsreserve	21.609.771	587.000	2.211.316	2.695.867	21.712.220
	Te handhaven reserves					
	Op te heffen reserves, saldo overhevelen naar algemene reserve					
	Op termijn op te heffen reserves, overhevelen naar voorziening					

BIJLAGE D: Voorzieningen

Nummer	Voorzieningen	Saldo 01-01-2024	vermeerderingen	verminderingen	Saldo 31-12-2024
	Voor verplichtingen en risico's:				
79103018	Wachtgeldverplichtingen	100.806		85.022	15.784
79103056	Pensioenen Wethouders	459.555		283.095	176.461
79103054	Onderhoud Turfhaven	128.137	22.981		151.118
79103055	Verlofsparen	16.752	8.554		25.306
		705.250	31.535	368.116	368.669
	Ter egalisatie van kosten:				
79103016	Onderhoud gemeentebouwen	674.531	435.062	724.277	385.317
		674.531	435.062	724.277	385.317
	Voor bijdragen aan toekomstige investeringen waarvoor heffing wordt geheven:				
79103049	Riolering middelen derden	818.981		570.152	248.829
79103048	Riolering vervangingsinvestering	13.796	175.968	158.112	31.652
79103050	Afvalstoffenheffing middelen derden	188.098	116.322		304.420
		1.020.875	292.290	728.264	584.901
	Totaal voorzieningen	2.400.656	758.887	1.820.656	1.338.887

BIJLAGE E: Benamingen en doelen van reserves en voorzieningen

Naam reserve	Arbeidsvoorwaardenmaatregelen
Doel	Dekking van incidentele uitgaven als gevolg van arbeidsvoorwaarden maatregelen.
Bestedingsplan	De reserve kan alleen worden aangewend als daarvoor overeenstemming is bereikt met de OR. (voorheen GO)
Voeding	Jaarlijkse toevoeging
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Bestemmingsreserve kapitaallasten
Doel	Dekking van jaarlijkse kapitaallasten die voortvloeien uit daarvoor aangewezen investeringen.
Bestedingsplan	Bestedingen volgens schema afschrijvingen. Jaarlijks worden de afschrijvingslasten voor de aangewezen activa uit de reserve onttrokken ter dekking van deze lasten.
Voeding	Door stortingen n.a.v. raadbesluiten over investeringen.
Maximale hoogte	Geen maximum
Maximale looptijd	De looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de activa die zijn opgenomen in de bestemmingsreserve.
Bijzonderheden	
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Mobiliteitsfonds parkeercapaciteit
Doel	Dekking van toekomstige uitgaven voor parkeerfaciliteiten.
Bestedingsplan	Aanleg van vervangende parkeerfaciliteiten.
Voeding	Door verplichte storting bij verlening relevante omgevingsvergunningen
Maximale hoogte	Geen maximum
Maximale looptijd	Onbepaald
Bijzonderheden	Er zijn voorwaarden aan de besteding vanwege de condities die zijn opgenomen in de verstrekte vergunningen, op basis waarvan de stortingen in de bestemmingsreserve zijn gedaan.
Voorstel	Handhaven en college mandateren voor besteding.

Naam reserve	Openbare verlichting
Doel	Dekking van (vervangings-)investeringen in verband met de openbare verlichting.
Bestedingsplan	
Voeding	
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	Geplande vervangingen zijn inmiddels opgenomen in kapitaallastenreserve.
Voorstel	Opheffen

Naam reserve	Huisvesting Onderwijs (IHP)
Doel	Dekking van de (vervangings-)investeringen in verband met het basisonderwijs.
Bestedingsplan	Integraal Huisvestingsplan
Voeding	Jaarlijkse dotatie volgens begroting
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Vervanging speeltoestellen
Doel	Dekking van de (vervangings-) investeringen in verband met speeltoestellen geplaatst op openbare speelvoorzieningen.
Bestedingsplan	Plan voor vervanging speeltuin en bijdrage aan skatebaan, hiervoor zijn voorstellen in behandeling.
Voeding	Jaarlijkse dotatie volgens begroting
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	
Voorstel	Opheffen, na onttrekkingen voor herinrichting speeltuin Waterstraat en skatebaan.

Naam reserve	BUIG budget (Inkomensdeel WWB)
Doel	Ingesteld om tekorten op het inkomensdeel (WWB) geheel of gedeeltelijk af te dekken.
Bestedingsplan	Afhankelijk van noodzaak om tekorten op te vangen.
Voeding	Afhankelijk van evt. overschotten op ontvangen uitkering Rijk.
Maximale hoogte	€ 400.000,00
Maximale looptijd	Onbepaalde tijd
Bijzonderheden	
Voorstel	Handhaven, maximale hoogte aanpassen naar € 400.000

Naam reserve	Groot onderhoud kapitaalgoederen
Doel	Ter dekking van kosten voor groot onderhoud van civiele kunstwerken, zoals bruggen.
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan.
Voeding	Jaarlijkse toevoeging
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	Doel/noodzaak niet meer aanwezig. Budgetten zijn inmiddels (door vaststellen van het beheerplan) geborgd in een krediet (vervanging bruggen) en in een exploitatiebudget (onderhoud).
Voorstel	Opheffen

Naam reserve	Overgehevelde middelen
Doel	Reservering van begrote middelen die in het verslag jaar niet tot uitgaven/lasten hebben geleid en in het volgende jaar worden ingezet.
Bestedingsplan	Specifieke doelen zijn aangegeven in verzoek tot overheveling in IBB of voorstel bestemming jaarresultaat.
Voeding	Overgehevelde bedragen via IBB of bestemming jaarrekening resultaat.
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	De samenstelling van deze reserve wisselt jaarlijks in bestedingsdoelen en bedragen.
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Bestemmingsreserve Digitaal Werken
Doel	Reservering voor de realisatie van het programma digitaal werken en dienst verlenen.
Bestedingsplan	Programma digitaal werken en dienstverlening
Voeding	Ingesteld bij resultaatbestemming van 2017
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	Project is afgerond
Voorstel	Opheffen

Naam reserve	Rehabilitatie van wegen
Doel	Reserve om de kapitaallasten van de rehabilitatie van wegen te dekken.
Bestedingsplan	Besteding volgens schema afschrijvingen voor plannen uit MIP wegen Plus 2024-2028
Voeding	Jaarlijkse toevoeging volgens begroting
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	Einde afschrijvingstermijn laatste project uit het plan
Bijzonderheden	Gekoppeld aan MIP wegen Plus 2024-2028
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Bestemmingsreserve wegen
Doel	Dekking van kosten voor groot onderhoud van de wegen.
Bestedingsplan	Volgens in 2025 op te stellen beheerplan
Voeding	Jaarlijkse toevoeging volgens begroting
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	Bij vaststellen nieuw beheerplan omzetten in voorziening groot onderhoud wegen.
Voorstel	Handhaven en degeneratievergoedingen toevoegen

Naam reserve	Bestemmingsreserve Wachtgeld
Doel	Ingesteld om wachtgeldverplichtingen van wethouders te dekken.
Bestedingsplan	
Voeding	In 2021 is de voorziening gedeeltelijk omgezet in een bestemmingsreserve
Maximale hoogte	n.v.t.
Maximale looptijd	n.v.t.
Bijzonderheden	
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Bestemmingsreserve SW bedrijven
Doel	Reserve om de compensatie voor omzetverlies bij SW-bedrijven in 2023 (gedeeltelijk) te kunnen dekken.
Bestedingsplan	
Voeding	Resultaatbestemming 2021
Maximale hoogte	
Maximale looptijd	
Bijzonderheden	Doel/noodzaak niet meer aanwezig
Voorstel	Opheffen

Naam reserve	IBB 2023/Nationaal isolatieprogramma
Doel	Meerjarig uitvoeringsprogramma, in 2024 zijn de beschikbare middelen nog niet ingezet.
Bestedingsplan	Meerjarig plan waarin subsidies aan inwoners worden verstrekt voor isolatiemaatregelen.
Voeding	Middelen uit 2023 voor meerjarig uitvoeringsprogramma.
Maximale hoogte	€ 150.000,00
Maximale looptijd	
Bijzonderheden	
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Uitvoeringskosten klimaat
Doel	Reserve voor uitvoeringskosten klimaatdoelstellingen.
Bestedingsplan	Projecten voor uitvoeren van projecten klimaatmaatregelen.
Voeding	€ 145.000 uit septembercirculaire 2022, € 350.000 is overgeheveld budget uit voorgaande jaren voor doorlopende projecten.
Maximale hoogte	€ 495.000,00
Maximale looptijd	Niet bepaald
Bijzonderheden	Van het saldo ad € 495.000 is € 455.000 gereserveerd voor uitvoering van de SAAK regeling.
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Transformatie beschermd wonen/beschermd thuis
Doel	Om de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis vorm te geven zijn vanaf 2021 middelen ontvangen om deze transformatie te realiseren. Deze middelen zijn nog niet volledig besteed.
Bestedingsplan	De gereserveerde middelen kunnen worden ingezet voor preventie, ambulante WMO-voorzieningen en de realisatie van passende, beschermde woonplekken. Voor de ambtelijke inzet, preventie en ambulante WMO-voorzieningen verwachten we de komende jaren € 280.000 jaarlijks nodig te hebben. Het gaat hierbij o.a. om kosten voor de Wijk GGZ 'er, Iris zorg voor outreachend werk, maatschappelijk werk, schuldhulpverlening. De kosten voor passende, beschermde woonplekken zijn nog onbekend.
Voeding	Resultaatbestemming 2023, ontvangen bijdragen gereserveerd
Maximale hoogte	Niet bepaald
Maximale looptijd	Niet bepaald
Bijzonderheden	
Voorstel	Handhaven

Naam reserve	Omgevingswet
Doel	Implementatie van de Omgevingswet.
Bestedingsplan	Deze middelen worden ingezet voor het opstellen van een omgevingsvisie en een omgevingsplan
Voeding	Er is € 135.000 uit de algemene uitkering (septembercirculaire 2022) beschikbaar gesteld.
Maximale hoogte	Niet bepaald
Maximale looptijd	Niet bepaald
Bijzonderheden	Na duidelijkheid over de bestuurlijke toekomst van Doesburg kan het bestedingsplan verder worden opgepakt.
Voorstel	Handhaven

Naam Voorziening	Voorziening wachtgeld wethouders
Doel	Het opvangen van lasten voor wachtgelduitkeringen van wethouders
Categorie	Voor verplichtingen en risico's
Wijze van storten en onttrekken/aanwenden	Wanneer het recht op wachtgeld voor een wethouder ontstaat wordt een bedrag ter hoogte van de verplichting in de voorziening gestort, ten laste van de exploitatie. De voorziening neemt jaarlijks af met de uitbetaalde wachtgeldten.
Bijzonderheden	

Naam Voorziening	Voorziening pensioenen wethouders
Doel	Voorziening voor de verplichting die de gemeente heeft voor de uitbetaling van pensioenen. Naast de dekking via deze voorziening heeft de gemeente ook een verzekering bij ASR.
Categorie	Voor verplichtingen en risico's
Wijze van storten en onttrekken/aanwenden	Op basis van actuariële berekeningen wordt de benodigde hoogte van de voorziening bepaald en vinden stortingen en onttrekkingen plaats.
Bijzonderheden	

Naam Voorziening	Voorziening Turfhaven
Doel	Voor de kosten van groot onderhoud aan de haven, met name voor steigerdelen en installaties.
Categorie	Voor verplichtingen en risico's
Wijze van storten en onttrekken/aanwenden	Er vindt een jaarlijkse dotatie plaats ten laste van de exploitatie van het taakveld economische havens. Onttrekking vindt plaats bij groot onderhoud aan de haven.
Bijzonderheden	Het beheerplan voor de Turfhaven wordt geactualiseerd in Q3-Q4 2025 en daarna ter vaststelling aangeboden.

Naam Voorziening	Verlofsparen
Doel	Deze voorziening geeft de verplichting weer voor werknemers die verlofsparen om in diverse levensfasen extra verlof op te nemen of om eerder te stoppen met werken.
Categorie	Voor verplichtingen en risico's
Wijze van storten en onttrekken/aanwenden	Jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening wordt de stand van de voorziening geactualiseerd op basis van de verplichting.
Bijzonderheden	

Naam Voorziening	Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
Doel	Egalisatie van de lasten voor groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen
Categorie	Ter egalisatie van kosten
Wijze van storten en onttrekken/aanwenden	Op basis van het Meerjarig onderhoudsplan worden jaarlijks bedragen gedoteerd aan de voorziening ten laste van de exploitatie van de gemeentelijke gebouwen. Lasten voor groot onderhoud volgens het MJOP worden ten laste van de voorziening gebracht.
Bijzonderheden	

Naam Voorziening	Voorziening vervangingsinvestering riolering
Doel	Het verlagen van de toekomstige kapitaallasten op investeringen in riolering en watertaken.
Categorie	Voor bijdragen aan toekomstige investeringen waarvoor heffing wordt geheven.
Wijze van storten en onttrekken/aanwenden	Op basis van het watertakenplan wordt jaarlijks een dotatie gedaan ten laste van de exploitatie van het taakveld riolering. Vervangingsinvesteringen worden voor zover mogelijk ten laste gebracht van deze voorziening, hiermee worden de toekomstige kapitaallasten voor deze investeringen verlaagd.
Bijzonderheden	Basis voor storting en onttrekking is het geldende watertakenplan

Naam Voorziening	Voorziening riolering middelen derden
Doel	Door jaarlijkse overschotten of tekorten op de rioolheffing te muteren op de voorziening worden grote fluctuaties in de tarieven beperkt.
Categorie	Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
Wijze van storten en onttrekken/aanwenden	Het saldo van de baten en lasten voor de riolering- en watertaken wordt jaarlijks gestort of onttrokken aan de voorziening.
Bijzonderheden	

Naam Voorziening	Voorziening afvalstoffenheffing middelen derden
Doel	Door jaarlijkse overschotten of tekorten op de verwerking van afval te muteren op de voorziening worden grote fluctuaties in de tarieven beperkt.
Categorie	Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
Wijze van storten en onttrekken/aanwenden	Het saldo van baten en lasten voor de afvalverwerking wordt jaarlijks gestort of onttrokken aan de voorziening.
Bijzonderheden	